

СОТНИК З КАПЕРНАУМУ

Матвія 8: 5-13; Лука 7: 1-10

Тема: віра, що змінює життя

Серія 6 із 7

Частина 1: ЦИКЛ «ВОНИ ЗУСТРІЛИ ГОСПОДА»

(Історії чоловіків та жінок, котрі зустрілися з Ісусом)

Програма радіоп'єс ВІДКРИТІ ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ

ХРИСТИАНСЬКА РАДІОП'ЄСА

«ІСТОРИЇ СЕРЦЯ»

Автор: Діана К. Дерінгер **Частина 1:** Цикл «Вони зустріли Господа»
Редактор: доктор Арт **Серія 6 з 7** «Сотник з Капернауму»
Криско **Служіння «Христос для світу»**
Copyright © 2017 **Всі права захищені**

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ПОСТАНОВКИ

СПИСОК ПЕРСОНАЖІВ: (потрібні відповідні тембри голосу)

- **Кожен голос повинен суттєво відрізнятися від голосів інших персонажів.**
 - **Деякі персонажі з'являються в декількох епізодах цієї серії.**
- Використовуйте один голос для одного персонажа.**

Фелікс: слуга (голос дорослої людини)

Марк: римський сотник (голос дорослої людини)

Яків: слуга (голос молодого людини)

Ісус: обіцяний Месія (голос дорослої людини)

Голоси: для звукових ефектів (чоловіки, жінки та діти)

Примітки режисера для всіх читців:

- **Це все радіо-п'єси.** Це означає, що дії та емоції передаються лише словами. Відведіть достатньо часу для уважного прочитання всієї п'єси. Пам'ятайте, що слухач матиме можливість почути вас лише один раз, тому говоріть виразно, з відповідними емоціями; ретельно дотримуйтесь усіх знаків пунктуації (тобто робіть короткі паузи там, де стоїть кома, довгі паузи для передачі крапки, вимовляйте гучніше речення, що закінчуються знаками оклику, особливо підкреслюйте наголосом слова, виділені жирним шрифтом).

- Підбирайте відповідну **музику** згідно із шрифтом (жирний / дрібний шрифт) по всьому сценарію.
- Дотримуйтесь вказівок щодо **звукових ефектів** (жирний шрифт) по всьому сценарію.
- Дотримуйтесь усіх **голосових** інструкцій (жирний шрифт) у дужках по всьому сценарію.

Примітка для перекладачів: коли цитується Святе Письмо, це виділяється курсивом, використовується версія перекладу NIV (1984). Посилання на місця Письма наведені для допомоги перекладачам і не повинні читатися як окрема частина сценарію.

СОТНИК З КАПЕРНАУМУ

Матвія 8: 5-13; Луки 7: 1-10

Музика: Починається основна музична тема, яка потім поступово затихає, коли ведучий починає говорити. **Пам'ятка продюсеру:** тривалість музики не повинна перевищувати 12-14 секунд.

Ведучий

Ласкаво просимо до «Історії серця».

Сьогоднішня п'єса розповість нам про сотника з Капернауму, людину, яка «Зустріла Господа». Вона заснована на Євангеліях від Матвія і Луки, що містяться в Біблії. Протягом усього Свого земного служіння Ісус подорожував сільською місцевістю, навчаючи, зцілюючи та відкриваючи Божу правду всім людям, з ким Він зустрічався.

Час від часу він повертався до Своєї оселі в Капернаумі. Під час одного з таких візитів до Капернауму сотник, римський офіцер, який командує 100 солдатами, попросив Ісуса зцілити свого раба, який був паралізований, терпів сильний біль і майже вмирав.

Сотник був добре відомий і шанований людьми в тій місцевості. На відміну від багатьох представників влади, він виявляв співчуття до своїх слуг. Він також допомагав людям Ізраїлю, які перебували під контролем римського уряду. Він зайшов так далеко, що навіть побудував синагогу для ізраїльтян. Тому, коли люди дізналися про його прохання оздоровити його слугу, вони дуже просили Ісуса задовольнити його прохання.

Сотник також виявляв велику віру і смиренність. Замість того, щоб просити Ісуса прийти до його дому, аби зцілити слугу, сотник сказав, що він не гідний того, щоб Ісус щоб увійшов в його будинок. Він просив Ісуса сказати лише слово, і вірив, що його слуга зцілиться.

Сотник був людиною владною, проте він виявляв повагу і віру в набагато більшу силу та владу Ісуса.

Ісус вшанував прохання сотника і зцілив його раба. Він також використав цей випадок як повчання для Своїх учнів. Він високо оцінив віру сотника, віру більшу за ту, що Він зустрічав навіть в народі Ізраїлю.

Наразі ми слухатимемо, як Фелікс - назвемо так сотника з Капернауму, розповість нам свою історію.

(Музика: стає гучнішою, вказуючи на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонові).

(Фелікс - Оповідач)

На відміну від багатьох людей в таких самих обставинах, я прожив привілейоване життя. Марк, мій господар з дитинства, ставився до мене більше як до сина, ніж до слуги. Мені ніколи не доводилося голодувати. Мене ніколи не били і не наказували. Всі мої потреби задовольнялися. Я почав кохати та поважати Марка більше, ніж будь-яку людину, що я коли-небудь зустрічав. Я не думаю, він був жорстоким.

Він не тільки наглядав за своєю родиною та ставився до слуг з повагою та співчуттям, він таким же чином керував 100 солдатами під його командуванням. Не зрозумійте мене неправильно. Він напевно вимагав їхньої покірності та поваги. І все-таки він сам демонстрував таку ж повагу, яку вимагав від них. Як результат, люди його слухали краще, ніж будь-якого офіцера, з яким я стикався.

Марк мав таке саме ставлення до неримських громадян, що були серед нас. Побачивши потребу, він побудував синагогу для народу Ізраїлю. Усі знали, що ізраїльтяни за хвилини б скинули римський уряд, якби вони могли. Тим не менше, вони полюбляли Марка і зробили б для нього все, що в їхніх силах.

(Музика: стає гучнішою, вказуючи на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонові).

Марк: Фелікс, ти тут?

Фелікс: (швидко йде до Марка) Так, володарю. Я щойно закінчив невеличкий ремонт збоку будинку, але я думаю, що мені потрібно ще поправити дах.

Марк: А, добре. Тоді нічого. Тоді ми з тобою перевіримо це завтра. Спочатку, ймовірно, потрібно закінчити твій ремонт даху. Радий, що ти це помітив.

Фелікс: Так, я теж. Бо за декілька днів ми, напевно, що мали б із дахом проблеми.

ВСТАВКА: (Звукові ефекти: кроки Марка відступають. Фелікс починає лізти на дах будинку, але спотикається біля верхівки. Фелікс кричить про допомогу якраз перед тим, як впасти на землю. Марк біжить назад до Фелікса.)

Марк: Фелікс, чи з тобою все в порядку? (голосніше) Фелікс, ти мене чуєш? Фелікс!

(Музика: стає гучнішою, вказуючи на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонові).

(Фелікс продовжує свою історію)

Я точно не був в порядку. Я лежав непритомний, паралізований падінням, я зовсім не чув, як Марк кликав мене. Я не знав, що інші слуги допомогли йому перемістити мене в будинок. Я не усвідомлював, що Марк особисто перевіряв, щоб за мною був гарний медичний догляд, за винятком тих випадків, коли військові обов'язки відкликали його.

Коли я нарешті прокинувся, мені захотілося краще повернутися до свого непритомного стану. Біль був нестерпним, і я знав, що довго так не витримаю.

(Музика: стає гучнішою, вказуючи на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонові).

Марк: Фелікс! Ти прокинувся! Якову, швидко, принеси щось пити!

ВСТАВКА: (Звукові ефекти: Якоб біжить, наливає воду та повертається з нею.

Марк: (м'яко, але твердо) Ось, Фелікс. Зробіть хоча б ковток.

ВСТАВКА: (Звукові ефекти: Фелікс стогне, ковтає води і опускається назад на своє ліжко.)

Марк: Ти нас дуже налякав. Мені не слід було дозволити тобі підніматися на дах. Ти і так довго працював на спекотному сонці. Я повинні був подумати про це.

Фелікс: (слабо, з великими зусиллями) Ви не винні, володарю. (пауза) Вибачте, але я не думаю, що мені вдасться закінчити роботу найближчим часом.

Марк: (нервовий сміх) Не думай про це, Фелікс. Думай про те, як тобі найшвидше видужати.

Яків: Вибачте, володарю. Я не хочу втручатися, але я думаю: а, може бути, Ісус здатен допомогти Феліксу?

Марк: Що ти сказав, Якове?

Яків: Я сказав, що, можливо, Ісус зможе допомогти Феліксу.

Марк: Ісус? Хто такий Ісус?

Яків: Він великий вчитель і проповідник. Він багато мандрує країною, але наразі як раз повернувся до Капернауму.

Марк: (нетерпляче) То як саме може подорожній проповідник допомогти Феліксу?

Яків: Ісус також є Цілителем. Він змусив сліпих бачити і кульгавого ходити. Ісус зцілив прокажених і людей з безліччю інших проблем.

Марк: Ти це сам бачив, Якове?

Яків: Не все, володарю, але я зустрічався з Ісусом і бачив, що Він робить. Я знаю, ви не вірите в нашого Бога, володарю, але багато хто з нас вірить, що Ісус - це наш обіцяний Месія. Я вірю, що Ісус - наш Спаситель, посланий від Бога.

Марк: (здивовано) Так...

Фелікс: (слабко) Я ніколи Його не зустрічав, володарю, але також чув дивні речі про нього. Правдиві вони чи ні, я не знаю. (стогне) Мені дуже сильно не хочеться турбувати вас, але, будь ласка, спробуйте. (майже плаче) Не думаю, що я так довго протримаюсь. Якщо Ісус не зможе мені допомогти, будь ласка, дозвольте мені померти. (стогне)

(Музика: стає гучнішою, вказуючи на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонової).

(Фелікс продовжує свою історію)

Мені дуже сильно не хотілося турбувати Марка. Я знав, що у нього є важливіші справи, ніж піклування про проблеми слуги. Але я був у відчаї. Біль і параліч від мого падіння зробили мене повністю безпорадним. Я не міг би жити з таким постійним болем, ні, я цього не хотів.

Марк, добрий володар, про якого тільки може мріяти слуга, кинув усе. Він велів своєму помічникові взяти 100 солдатів, якими він командував, і піти шукати Ісуса.

(Музика: стає гучнішою, вказуючи на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонової).

АНТРАКТ

Ведучий:

Дякую, що слухаєте «Історії серця». Наша історія продовжиться за мить. Фелікс, слуга Марка, римський сотник, був дуже хворим і майже при смерті. Марк чув, що Ісус мав силу лікувати хворих. Він вирішив знайти Ісуса. Давайте послухаємо продовження цієї історії.

(Музика: стає гучнішою, вказуючи на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонової).

Марк: (біжить до Ісуса, затамувавши подих) «Господи, мій слуга лежить удома розслаблений, і тяжко страждає» (Мт. 8:6).

ВСТАВКА: (Звукові ефекти: Натовп висловлює співчуття, благаючи Ісуса про зцілення. Хтось закликає: «Він достойний, щоб Ти це зробив йому. Бо він любить народ наш, та й для нас синагогу поставив» (Луки 7:4-5)

Ісус: «Я прийду й уздоровлю його» (Мт. 8:7).

Марк: «Недостойний я, Господи, щоб зайшов Ти під стріху мою... Та промов тільки слово, і видужає мій слуга! Бо й я людина підвладна, і вояків під собою

я маю; і одному кажу: піди то йде він, а тому: прийди і приходять, або рабові своєму: зроби те і він зробить» (Мт. 8:8-9).

Ісус: (звертається до натовпу) *«Поправді кажу вам: навіть серед Ізраїля Я не знайшов був такої великої віри!» (Мт. 8:10).*

ВСТАВКА: (Звукові ефекти: Натовп бурмотить, погоджуючись)

Ісус: Марку, *«Йди, і як повірив ти, нехай так тобі й станеться!» (Мт. 8:13).*

ВСТАВКА: (Звукові ефекти: Натовп бурмотить від здивування та схвалення.)

Марк: (падає на коліна перед Ісусом) Спасибі тобі, Господи мій. Дякую.

Дякую.

ВСТАВКА: (Звуковий ефект: Марк біжить від Ісуса та натовпу.)

(Музика: стає гучнішою, аби вказати на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонові).

(Фелікс продовжує свою історію)

Після того, як Марк пішов, щоб знайти Ісуса, я лежав на своєму ліжку, молячись про полегшення у будь-якій формі – чи через зцілення, чи через втрату свідомості, чи навіть через смерть. Я просто хотів, щоб біль згас. Мені було байдуже, як це станеться. Хоча я до цього ніколи не плакав, зараз я не міг стримати сліз. Я відчував співчуття та страх за моє життя всіх, хто намагався мені допомогти. Марк все не приходив. А всі вони були такими ж безпорадними, як і я в своїх стражданнях.

І ось як раз коли я вже думав, що більше не витримаю, біль раптом зник. Голова і тіло більше не боліли. Я міг рухати руками і ногами. Я відчував себе так, наче того падіння взагалі не було. Я обережно сів у ліжку. Мої руки і ноги працювали, і зовсім нічого не боліло. Очі присутніх тут слуг стали круглі, як горщики для води. Коли я стояв, вони здивовано дивились, а потім стали танцювали, сміятися і закликати усіх прийти і подивитися.

Ніхто не міг повірити. Я не міг повірити. І все-таки я стояв там. За пару кроків, я приєднався до їх танців та радощів. Бачили б ви обличчя Марка, коли він увійшов до будинку.

(Музика: стає гучнішою, аби вказати на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонової).

ВСТАВКА: (Звукові ефекти: Марк біжить до Фелікса.)

Марк: (затамувавши подих, схвильований) Фелікс! Ісус сказав, що ти зцілювся, але я зовсім не очікував нічого подібного!

Фелікс: (сміється) Так саме як і я, пане! Але, дивіться, (пауза), і це сталося в Одну мить. Однієї миті я лежав, бажаючи смерті. А вже наступної я зрозумів, що весь біль і страждання зникли. Зникли, наче падіння зовсім не було.

Марк: Коли Яків розповів мені про цілющу силу Ісуса, я чесно сумнівався, що це все правда. Його віра була великою, але я хотів переконатися сам.

(пауза) До речі, де Яків? Я хочу подякувати цьому юнакові.

Фелікс: (сміється) Він пішов шукати вас. Він хотів повідомити вам гарні новини. Напевно, ви пропустили один одного в натовпі.

Марк: Як тільки він повернеться, ти скажи йому, що я хочу його побачити. Хочу подякувати його за те, що він розповів мені про Ісуса.

(Музика: стає гучнішою, аби вказати на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонової).

(Фелікс продовжує свою історію)

Ось так просто, за короткий час, моє життя змінилося, і все завдяки Ісусу. Яків зустрів Ісуса і повірив у Нього. Я чув про Ісуса, але ніколи Його не зустрічав. Марк не мав уявлення, хто такий Ісус. І все-таки Він змінив усе наше життя. Що б я робив, якщо Яків ніколи нічого не сказав про Ісуса? Що було б, якщо б Марк не повірив словам Якова про те, що Ісус може зцілити мене? Що б було зі мною? Але Яків поділився своєю вірою. І Марк прислухався до Якова і повірив у те, що Ісус дійсно є Обіцяним Богом Месією. А я був зцілений через смиренну віру тих двох чоловіків. Більше я не хочу покладатися на їхню віру, я хочу зустріти Ісуса для себе. Я хочу віддячити Йому за те, що Він вилікував мене. А ба більше, я хочу знати, що мав на увазі Яків, коли називав Ісуса Спасителем, Обіцяним Богом.

(Музика: Драматична музика стає гучнішою; потім починається реприза основної музикальної теми; вона тихо створює фон для коментарів ведучого програми, коли читається частина Наша відповідь на Слово Боже)

НАША ВІДПОВІДЬ НА СЛОВО БОЖЕ

Ведучий

Багато людей визнають свою потребу в стосунках з Богом через пізнання Його. Деякі отримують Боже одкровення через сон. Хтось дізнається про Божий план для свого життя через те, що хтось інший був настільки не байдужим, що розповів їм про Ісуса. Це те, що Яків зробив для Марка і Фелікса.

Марк був доброю людиною з добрим серцем, але він не був ідеальним. Ніхто не є таким. Коли Яків розповів йому про Ісуса, Марк почав діяти. Хоча Марк спочатку звернувся до Ісуса через Фелікса, Ісус визнав його особисту віру і відповів на неї. Ісус побачив і задовольнив потреби в житті обох чоловіків.

Ісус також чекає, коли ми зробимо перший крок до Нього. Він хоче задовольнити і наші потреби. Після того, Він хоче, щоб ми пішли і розповіли оточуючим нас про силу та допомогу, які Він пропонує.

Тепер наша черга відповісти на Божий поклик до нас.

Бог любить вас і мене вічною любов'ю. Але наші гріхи розділили нас з Богом. Праведний і святий Бог проклав шлях для прощення наших гріхів. Цей шлях через Ісуса Христа. Ісус помер за наші гріхи. Він воскрес із мертвих і живий сьогодні. Він має силу увійти в наше життя, пробачити гріхи і принести вічне спасіння. Прощення гріхів і вічного життя - це безкоштовний дар Божий. Ми не працюємо заради цього; ми отримуємо його як подарунок. Щоб отримати прощення і вічне життя, ми повинні відвернутися від наших гріхів і покласти нашу віру та довіру на Ісуса, прийняти Його у своє життя як Спасителя і Господа.

Зараз я коротко, від серця, помолюсь Богу. Послухайте мою молитву, а коли я закінчу, повторюйте за мною.

Дорогий Отче, я зараз відвертаюся від своїх гріхів. Я покладаю свою віру та довіру на Тебе і хочу, щоб Ісус став моїм Спасителем і простив мене. З цього дня я хочу іти за Ісусом. Дякую Тобі, Господи Ісусе, що Ти ввійшов у моє життя. Амінь.

Тепер повторіть молитву вголос за мною. Ми будемо молитися по черзі. Памятайте, що вас чує зараз Сам Бог. Моліться від усього серця, звертаючись до Нього.

Дорогий Отче, (пауза для слухача, щоб повторити)

я зараз відвертаюся від своїх гріхів. (пауза для слухача, щоб повторити)

Я покладаю свою віру та довіру на Тебе і хочу, щоб Ісус став моїм Спасителем і простив мене. (пауза для слухача, щоб повторити)

З цього дня я хочу іти за Ісусом. (пауза для слухача, щоб повторити)

Дякую Тобі, Господи Ісусе, що Ти ввійшов у моє життя. (пауза для слухача, щоб повторити)

Амінь. (пауза для слухача, щоб повторити)

Ласкаво просимо в родину Божу! У наступній програмі ми дізнаємось, як рости послідовником Христа. Ми слухатимемо про «Жінку, яка помастила ноги Ісуса».

(Музика: стає гучнішою, аби вказати на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонової).

Питання та відповіді

Нижче наведені питання та відповіді, призначені для використання після трансляції п'єси. Це питання, які можуть з'явитися у пересічного слухача після прослуховування п'єси. Кількість запитань, звичайно, залежатиме від вільного часу, що лишився після закінчення п'єси. Можливо, доведеться поставити не всі питання. Голоси, що озвучують запитання, повинні бути: чоловічі та жіночі; молодих і старих людей; віруючих і невіруючих. Ведучий програми повинен надати відповіді на всі запитання.

Спробуйте прочитати і питання, і відповіді розмовним стилем. Питання слід задавати прямо. Особи, які задають питання, повинні відображати різні погляди та позиції. Більшість запитуючих повинні відображати відкритість та чесне прагнення знайти істину; деякі повинні відображати глибоку стурбованість; деякі повинні відображати тривогу; дехто може виражати сарказм чи невіру; деякі можуть навіть виказувати гнів. Інколи питання може задати навіть голос, що повністю противиться Христу та Євангелії.

Ведучий програми повинен говорити теплою та доброзичливою мовою та м'яким тоном голосу. Ніколи не слід відповідати тоном звисока, говорити принизливо, яким би не було запитання. Він ніколи не повинен висловлювати шок чи здивування від поставленого запитання.

Він повинен говорити так, аби той, хто ставить запитання, не відчував напруги. Деякі продюсери спеціально використовують власні імена. Наприклад, питання може починатися зі слів: «Мене звать _____ . Чи можете ви пояснити? . . .» або «Мене звать _____ . Ось моє запитання:...» Ведучий програми може використовувати ім'я людини, відповідаючи на запитання. Використання імен – це рішення продюсера.

Запитання та відповіді можуть розпочинатися зі слів ведучого: «Дякую, що ви прослухали цю радіоп'єсу. Тепер перейдемо до запитань, які можуть виникнути у наших слухачів».

1. Питання: Хто такий був сотник?

Відповідь: Сотник був офіцером римської армії, як правило, керуючим 100 чоловіків.

2. Питання: Я думав, що євреї ненавидять римлян. Чому їм сподобався сотник?

Відповідь: Сотник був доброю людиною. Він подружився з євреями. Він побудував для них синагогу.

3. Питання: Чому сотник побудував для людей синагогу?

Відповідь: Сотник знайшов контакт з євреями і подружився з ними. Він був доброю людиною. Він хотів їм допомогти, тому побудував синагогу для них.

4. Питання: Чи потрапить людина на небо, роблячи добрі справи?

Відповідь: Ні, добрі справи не дадуть людині гарантію входу до неба. Єдиний шлях, як людина може піти на небо, це довіряти Ісусу як Спасителю. Слово Боже каже: *«І нема ні в кім іншим спасіння. Бо під небом нема іншого Ймення, даного людям, що ним би спаслися ми мали»* (Дії 4:12). Ісус сказав: *«Я дорога, і правда, і життя. До Отця не приходять ніхто, якщо не через Мене»* (Івана 14: 6).

5. Питання: Якщо добрі справи не допомагають нам піти на небо, то навіщо їх робити?

Відповідь: Ісус прийшов робити добро, і якщо ми серйозно ставимось до Нього, ми також захочемо робити добрі справи і жити приємним Йому життям. Ми не робимо добрих справ для того, щоб стати дитиною Божою; ми робимо добрі справи, бо ми є дітьми Божими.

6. Питання: Чи може Ісус справді змінити моє життя? Я старий і жив дуже грішним життям, я не маю надії на майбутнє.

Відповідь: Ісус може змінити будь-чиє життя, молодої чи старої людини. Якщо ви відвернетесь від своїх гріхів і покладете свою віру і довіру на Ісуса, Він увійде у ваше життя і зробить вас новою людиною. Слово Боже говорить: *«Тому то, коли хто в Христі, той створіння нове, стародавнє минуло, ото сталося нове!»* (2 Кор. 5:17). Ісус може очистити вас від усіх гріхів і подарувати надію на майбутнє. Він буде з вами і допомагатиме вам, якщо ви живете для Нього.

7. Питання: Чи відповідь Бог на мої молитви, якщо я не слухаюсь Його?

Відповідь: Як би ви відповіли на це питання? Не слухатись Його – гріх. Ми мусимо визнавати перед Ним усі наші гріхи і просити Його прощення. Тоді ми можемо молитися за наші потреби. Ми не можемо сподіватися, що Бог нас почує, коли ми навмисно не підкорюємось Йому.

8. Питання: Що саме означає слідувати за Ісусом? Ісуса ж нема тут, поруч, щоб я міг слідувати за Ним.

Відповідь: Йти за Ісусом означає вірити у Нього, довіряти Йому як Спасителю. Це означає, що ми підкоряємось Його вченню, Ісус сказав: *«Якщо Ви Мене любите, Мої заповіді зберігайте!»* (Івана 14:15).

9. Питання: Як я можу знати, що Ісус наказує мені робити?

Відповідь: Ми дізнаємося про Його накази, читаючи та вивчаючи Боже Слово. Ми можемо узагальнити Його заповіді наступним чином: Ми повинні любити Бога усім своїм серцем і любити ближнього, як самого себе.

Дякую за те, що слухали і брали участь у цій програмі. Нехай Бог буде з вами і береже вас.

(Музика: стає гучнішою, аби вказати на зміну сцени; потім повільно стихає до рівня фонової, коли ефір закінчується).

Святе Письмо цитується за СВЯТОЮ БІБЛІЄЮ, НОВОЇ МІЖНАРОДНОЇ ВЕРСІЇ. Авторські права

©1973, 1978, 1984 рр. Міжнародне біблійне товариство.

Використовується з дозволу біблійного видавництва Зондervана

Христос для світу

Авторське право © 2017,

Усі права захищені